

LET'S SING

ORATORIO MUSIC

Země zaslíbená

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

WWW.LETSSING.EU

**SLEZSKÉ
DIVADLO
OPAVA**

Georg Friedrich Händel
Radim Smetana
Libreto Charles Jennens

Země zaslíbená

Premiéra: 16. října 2022 od 19 hodin

Hudební nastudování: **Oliver Dohnányi**
Dirigenti: **Oliver Dohnányi, Tomáš Stanček**
Režie: **Ilja Racek**
Scénografie a kostýmy: **Dana Hávová**
Pohybová spolupráce: **Martin Tomsa**
Sbormistr: **Kremena Pešakova**
Asistent režie: **Marta Vaňkátová**
Vedoucí hudební přípravy: **Libuše Vondráčková**
Hudební příprava: **Libuše Vondráčková,
Tereza Zatloukalová**

Osoby a obsazení

Sólisté:

Sólisté: vítězové pěvecké soutěže duchovní hudby Concorso Internazionale Musica Sacra
2021 - Sacred Music International Competition Rome 2021

Soprán: **Danae Eleni, Francesca Mannino**
Mezzosoprán: **Aurora Faggioli, Zuzana Jeřábková**
Tenor: **Dongyeol Park, Bartosz Jankowski**
Bas: **Alexandre Baldo, Giordano Farina**
Vypravěč: **Daniel Volný, Lukáš Graca**

Spoluúčinkuje orchestr, sbor a balet Slezského divadla Opava,

Dětské sbory: děti ze Základní školy Opava, p. o., Vrchní 19 a Základní školy
a Mateřské školy Leoše Janáčka Hukvaldy, p. o., Hukvaldy 162

Instruktorka nastudování dětských sborů: Zuzana Kadlčíková Pírnarová

Sbormistryně: Klára Grigarčíková Tomičková, Vendula Foltýnová, Sylvie Jati, Věra Marhevská

Představení řídí: **Brigita Prokešová**
Text sleduje: **Marta Vaňkátová**
Koncertní mistr: **Yelyzaveta Pruská**
Zástupce koncertního mistra: **Julie Ester Černá**
Koncertní mistr violoncell: **Jan Zlámal**

ZEMĚ ZASLÍBENÁ

Země zaslíbená je druhým počinem mezinárodního projektu Let's Sing Oratorio Music!, jenž si i touto současnou reinterpretací sugestivního Händelova Mesiáše klade za cíl přitáhnout děti, mládež i rodiče ke zpěvu oratorií, vrcholného žánru klasicismu. Na pomoc si přivolá ducha Händelova současníka, švédského vědce a mystika Emanuela Swedenborga, který na sklonku svého neobyčejně plodného života zasvěceného vědě začal komunikovat s anděly, duchy a podle svého svědectví se v nebi setkal i se samotným Mesiášem. Těžko si proto představit lepšího průvodce zemí zaslíbenou, do níž nás Mesiáš volá.

Projekt je doplněn vstupy moderní hudby, jejíž autorem je současný skladatel Radim Smetana.

Autorem libreta je velký Händelův obdivovatel a mecenáš Charles Jennens. Základ tvoří starozákonní texty, zejména úryvky z proroctví Izaiášova a knih Žalmů, dva nejznámější sbory obsahově čerpají z knihy Zjevení sv. Jana. Premiéra proběhla 13. dubna 1742 v Dublinu a Händelův Mesiáš je jednou z nejuváděnějších skladeb všech dob. Nejslavnější částí celého oratoria je sborové „Hallelujah“ (Chvalte Pána!), která je často uváděna jako samostatný koncertní kus. V mnoha zemích je již vžitou praxí, že publikum při této části stojí. Tradice totiž říká, že při prvním provedení Mesiáše v Londýně povstal při prvních tónech Hallelujah sám král Jiří II. a stát zůstal až do konce této části.

Mesiáš byl také posledním koncertem, který Händel osobně dirigoval v Covent Garden v Londýně 6. dubna 1759, pouhých pár dní před svou smrtí.

Händel napsal Mesiáše pro nevelký sbor a orchestr s volitelným nástrojovým obsazením jednotlivých čísel. Po smrti skladatele bylo dílo upraveno pro velké orchestry a sbory. Při dalších snahách o aktualizaci oratoria byla jeho rozšířená orchestrace revidována např. Wolfgangem Amadeem Mozartem. Právě v této úpravě zazněl Händelův Mesiáš v Praze roku 1804 se 170 hudebníky včetně asi 80 členů sboru. Úspěch byl obrovský. Dílo vzniklo během léta 1741 a kompoziční proces samotný je opředen mnoha legendami o mystickém vytržení pracujícího skladatele, který údajně po celý čas kompozice nejedl a nespal. K těmto téměř mytickým příběhům však vede nesporná skutečnost – Händel vytvořil toto monumentální dílo za pouhých 24 dní. Nutno podotknout, že v souladu s dobovou kompoziční praxí využíval mnoho témat a motivického materiálu z děl jiných autorů i svých děl starších.

ZEMĚ ZASLÍBENÁ A MESIÁŠ GEORGA FRIEDRICHHA HÄNDELA

Oratorium Mesiáš je asi neznámějším a nejoblíbenějším dílem Georga Friedricha Händela, které je populární od svého vzniku dodnes. Přestože v současné době lze předpokládat, že většina posluchačů není pravděpodobně praktikujícími křesťany, Mesiáš si získává jejich přízeň nejen o Vánocích. Co je důvodem?

Händel svou geniální hudbou oživuje úryvky z Písma a dodává jim radostné ladění. Skrze Mesiáše se obsah Písma stává přístupným a blízkým i dnešnímu člověku žijícímu sice v sekularizované společnosti, avšak s duchovními potřebami ukrývajícími se v jeho nitru. Händel jej napsal v pozdním období života, kdy se vlivem životních zkušeností jeho zájem obrátil směrem k duchovním hodnotám.

V Zemi zaslíbené, naší interpretaci Händelova díla, je vypravěčem a průvodcem stylizovaný Emanuel Swedenborg, švédský vědec a mystik, současník Georga Friedricha Händela. Podstatnou část svých životů oba dýchali stejný vzduch světové obchodní i intelektuální metropole 18. století – Londýna, jejich inspirace tak na sebe vzájemně vrhají zajímavé světlo. Swedenborg dva roky po uvedení Händelova Mesiáše podle zlých jazyků zešílel, ukončil skvělou kariéru vědce a vynálezce, fyzika, filozofa, matematika a začal se naplno věnovat již jen mystice a teologii.

Řízením Boží prozřetelnosti, jak sám píše, mu poté bylo umožněno rozmlouvat s Anděly, Duchy a bytostmi duchovního světa a poznat pozoruhodné věci o onom světě. S vědeckou důkladností a věcností vše popsal v mnoha svých spisech, které stále přivádí řadu lidí v úžas a některé i do společenství swedenborgiánů a církve Nového Jeruzaléma, kterou založili jeho příznivci.

Uvedení Emanuela Swedenborga na scénu víceméně dětského představení s náboženskou tematikou může být vítanou příležitostí podívat se na věci vyššíma očima vynikajícího myslitele a badatele ve všech oblastech světa i zasněžení. A i když jej mnozí vidí jako výstředníka a pomatence, díky jeho jedinečnému dílu plnému barvitě vykreslených a přitom výsostně vědecky střízlivých obrazů z nebe, pekla a přilehlých sfér si můžeme uvědomit, že věci duchovní nejsou v protikladu k rozumovému uvažování, ale jsou naopak jeho vyšším logickým pokračováním.

Z díla Emanuela Swedenborga

Jednou, když jsem hovořil s anděly, naplnila mě radostná touha spatřit Chrám moudrosti, který jsem už jednou navštívil. Zeptal jsem se jich na cestu a oni řekli:

„Následuj světlo a nalezneš jej.“

„Co tím myslíte, následovat světlo?“

„Naše světlo září tím jasněji, čím více se k chrámu přibližuješ. Běž tedy směrem, kterým se světlo bude rozjasňovat. Naše světlo vychází od Pána jako slunce našeho světa, a proto je ve své podstatě moudrostí.“

Tak jsem v doprovodu dvou andělů šel za světlem, které stále sílilo. Šplhal jsem za ním po příkrém svahu na vrchol jistého kopce v jižní krajině, na němž jsem našel nádhernou bránu. Když její strážce spatřil anděly, kteří mne doprovázeli, otevřel ji. Uvnitř jsme uviděli cestu lemovanou palmami a vavříny, po které jsme se vydali. Cesta se obloukovitě stáčela a dovedla nás do zahrady, v jejímž středu stál Chrám moudrosti. Rozhlédl jsem se zahradou a spatřil menší budovy připomínající chrám s moudrymi muži uvnitř. Vykročili jsme k jednomu z nich a u dveří jsme jej oslovili. Vysvětlili jsme mu, proč a jak jsme přišli.

„Vítejte! Pojdte dál, sedněte si a věnujme se chvíli rozhovoru o moudrosti,“ vyzval nás.

Všiml jsem si, že uvnitř byl dům rozdělen na dvě části, které přesto vypadaly jako místnost jediná. Rozdělovala ji na dvě poloviny průhledná stěna z toho nejčistšího křišťálu. Zeptal jsem se, k čemu to slouží.

„Nejsem tu sám,“ odpověděl, „je tu se mnou má manželka; a přestože jsme dva, zároveň nejsme dva, ale jedno tělo.“

„Vím, že jsi moudrý muž,“ řekl jsem. „Co však má moudrý muž či moudrost společného se ženou?“ Na to se náš hostitel zatvářil rozmrzele. Pozdvihl ruku a v tom okamžiku vešli dovnitř další moudří muži ze sousedních domů, kterým rozpustile řekl: „Tady náš host má otázku: Co má moudrý muž či moudrost společného se ženou?“

Všichni se tomu zasmáli a řekli: „Co je moudrý muž nebo moudrost bez ženy či bez lásky? Manželka je láska k moudrosti moudrého muže.“

„Diskutujme tedy moudře o příčinách a nejprve o příčině krásy ženského pohlaví,“ vyzval všechny hostitel.

A pak se postupně ujímali slova.

První řekl, že touto příčinou je skutečnost, že Pán stvořil ženy jako city k moudrosti mužů a jako city k moudrosti jsou vrcholem krásy.

Druhý zmínil, že Pán stvořil ženu prostřednictvím moudrosti muže. Stvořil ji z muže, takže je formou moudrosti inspirovanou citem lásky. A protože cit lásky je ve skutečnosti život sám, žena je životem moudrosti, zatímco muž je moudrostí a život moudrosti je vrcholem krásy.

Třetí se domníval, že ženská краса vznikla proto, že žena byla obdařena schopností vnímat rozkoše manželské lásky; a protože celé její tělo je orgánem tohoto vnímání, je také sídlem krásy, neboť kde sídlí a jsou pocíťovány tyto rozkoše, tam sídlí i краса.

Čtvrtý přednesl názor, že Pán vzal krásu a eleganci života z muže a vložil ji do ženy. Proto muž, není-li znovusjednocen se svou krásou a elegancí v ženě, je přísný, strohý, suchý a nemilý. Je moudrý leda sám pro sebe, a tak je pošetilý. Když je však sjednocen se svou krásou a elegancí života v manželce, stane se příjemným, okouzlujícím, živým a milým, a tím i moudrým.

Pátý pravil, že ženy byly stvořeny kráskami ne kvůli sobě, ale pro muže, aby se muži, kteří jsou sami o sobě tvrdí, zjemnili; aby se jejich povahy, samy o sobě přísné, staly přívětivějšími a aby se jejich srdce, sama o sobě chladná, rozežhřála. K tomu dojde, když se stanou jedním tělem se svými manželkami.

Podle šestého ženská краса vznikla, protože Pán stvořil Vesmír jako své nejdokonalejší dílo. Nebylo v něm však stvořeno nic dokonalejšího nežli žena půvabného zevnějšku a vybraného vystupování. Proto muži děkují Pánu za tuto štědrost a vracejí Mu ji tím, že od Něj přijímají moudrost.

Když vyjádřili tyto a podobné názory, objevila se za křišťálovou stěnou manželka hostitele. Oslovila svého manžela:

„Mluv, jestli chceš.“

A zatímco hovořil, vnímali jsme v jeho slovech život moudrosti přicházející od jeho manželky, neboť v tónu jeho hlasu se nacházela její láska. Tím zkušenost potvrdila vyřčenou pravdu.

Potom jsme si prohlédli Chrám moudrosti a okolní zahrady. Plni radosti jsme se rozloučili, prošli alejí k bráně a sestoupili cestou, kterou jsme přišli nahoru.

[Manželská láska, 1768]

Člověk žije po smrti dál jako člověk.

*Po smrti muž zůstává
dále mužem a žena ženou.*

*S každým po smrti
zůstává jeho vlastní láska.*

*Každý si po smrti sám přisuzuje
zlo, kterým se zabývá. Totéž platí
o dobru.*

*Žádný člověk nemůže předat
druhému své vlastní dobro.*

*Člověk přijímá zlo i dobro podle
své vůle a podle svého intelektu.*

Země je školkou nebe

Přírodní svět je určen k tomu, aby byl semenišťem a školkou nebe. Po smrti žije vlastní člověk dále jako dříve. Neztratil nic než jen hmotné tělo, jemuž života, který mělo, stále dostávalo se jen od ducha.

Smrt

Oddělení duchovnosti od hmotnosti nenastává okamžitě nebo náhle. Úplné odumření v tomto světě a probuzení v duchovním světě nastává zpravidla třetího dne, když dýchání úplně přestalo. Od té chvíle žije člověk pouze ve světě duchovním; je však v každém ohledu stejný, jako byl před smrtí, s tou jedinou výjimkou, že místo hrubého těla hmotného má tělo duchovní, které světu, v kterém nyní žije, právě tak je přiměřeno, jako bylo hmotné tělo přiměřeno přírodnímu světu. Má tytéž náklonnosti, myšlenky a schopnosti, jako měl dříve. Ze svého života na světě neztratil anebo nezapomněl nic, nýbrž vše bylo uloženo v jeho tělesné paměti, kterou si s sebou vzal do druhého světa. V druhém světě může tamní předměty vidět, slyšet a ohmatávat jako dříve předměty tohoto světa.

Uvítání člověka ve druhém světě

Jestliže někdo zemřel a procitl v druhém životě, je uvítán anděly s nejněžnější láskou. Ti poznají ihned jeho skutečný duchovní stav a charakter a jsou ochotni jej vyučovat všemu, co se vztahuje k nebi, pokud ovšem vůbec chce být poučen. S velkou radostí mu prokazují vše dobré, pokud je to v jejich moci.

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Georg Friedrich Händel (23. února 1685, Halle nad Sálou – 14. dubna 1759, Londýn) byl německý hudební skladatel barokní éry. Studoval u halleského varhaníka a skladatele Friedricha Wilhelma Zachowa hru na varhany, cembalo a housle, hudební teorii, kompozici a kontrapunkt. V roce 1702 začal na přání otce studovat práva. Už v roce 1703 byl členem orchestru městské opery v Hamburku, kde si velmi brzy získal respekt jako varhaník, cembalista, pedagog i skladatel. Z podnětu Giana Gastona Medicejského, u kterého měl možnost seznámit se s italskou hudbou, se roku 1706 vydal do Itálie. Představil se jak u medicejského dvora ve Florencii, tak v Římě, Neapoli i v Benátkách. Do severní Evropy se vrátil jako již proslulý operní autor. V roce 1710 se stal dvorním kapelníkem v Hannoveru a další léta se natrvalo usadil v Anglii. Händelova jevištní díla tu byla přijímána velmi příznivě. Počínaje rokem 1713 začal Händel psát duchovní a světská díla slavnostního charakteru pro královský dvůr, což mu zajistilo trvalé finanční zabezpečení. Chrámová tvorba okouzila anglického krále Jiřího II. natolik, že oslovil Händela, aby napsal hudbu k jeho korunovaci. Skladatel získal britské občanství. Spolu s Bachem a Telemannem patří k nejhranějším barokním skladatelům. Složil přes čtyřicet oper, z nichž jsou nejznámější např. Alcina, Rinaldo, Julius Caesar, Xerxes a další. Slávu mu přineslo především oratorium Mesiáš, které složil v roce 1741. Jeho korunovační hymna Zadok the Priest (Kněz Sádok) se od roku 1727 hraje při každé korunovaci britského panovníka.

Radim Smetana, skladatel, absolvoval na Státní konzervatoři v Praze, v oborech skladba a hoboj, skladbu potom vystudoval na pražské AMU v letech 1974-79. V 70. a 80. letech spolupracoval jako hráč na klávesové nástroje s Milanem Chladilem, Lenkou Filipovou, Petrem Spáleným, Pavlem Bobkem, Michalem Tučným i Jiřím Schellingrem. V letech 1986-1990 byl externím členem divadla Semafor ve skupině Josefa Dvořáka. Od roku 1982 byl redaktorem a hudebním dramaturgem Československého rozhlasu a od roku 1989 působil jako dramaturg, zástupce šéfredaktora a producent Centra divadelní a hudební tvorby České televize. Také vyučoval na Státní konzervatoři v Praze a působil v řadě mezinárodních organizací, jako např.: International Music Zentrum ve Vídni, European Broadcast Union. Jako koproducent spolupracoval na mezinárodních výměnách s televizními stanicemi BBC, ORF, ZDF ad. Jako skladatel vážné hudby je autorem řady skladeb, např.: Dvě smyčcová kvarteta, symfonické skladby Obraz pro orchestr a Sinfonia, Sonáta pro violoncello a klavír, Kantáta na slova básně J. Kainara, oratorium Adam a Eva, kompozice Tichounce pro kytaru a vibrafon, Sonáta pro klavír, Trebbia – legenda o řece. Mnohé z nich nahrál Český rozhlas v Praze. Kromě toho je autorem řady skladeb z oblasti jazzové hudby, věnuje se tvorbě šansonů a populárních písní. V 80. letech psal scénickou hudbu pro diva-

delní inscenace v Pardubicích, Olomouci, Českém Těšíně, Praze atd. Pro Těšínské divadlo napsal hudbu k muzikálu Štěňata a pro Národní divadlo moravskoslezské muzikál Fantom Londýna. S ním pak divadlo získalo v roce 2015 Hlavní cenu Grand Prix na mezinárodním festivalu muzikálů v Koreji. V současné době napsal na objednávku Národního divadla moravskoslezského nový muzikál Tajemný hrad v Karpatech, který čeká na své uvedení.

Inscenační tým

Oliver Dohnányi, dirigent. Svou dirigentskou činnost začal ihned po studiích na pražské AMU, když v konkurzu získal místo stálého dirigenta Symfonického orchestru Československého rozhlasu Bratislava, kde působil sedm let.

Ve svých 28 letech se po své první úspěšné inscenaci opery „Barbiere di Siviglia“ pro SND v Bratislavě stal nejmladším šéfdirigentem v historii slovenské opery. Dirigoval několik inscenací, včetně oper Madame Butterfly, Aida, La bohème, Rusalka, Macbeth, Tosca, Il Barbiere di Siviglia, La sonnambula, Faust, Krůtřava (Suchoň) a další. Absolvoval rozsáhlé turné ve Španělsku, Bulharsku, Číně, Maďarsku, Německu, Nizozemsku a dalších zemích. Na festivalu v Edinburghu dirigoval Gounodova Fausta (který zde zároveň získal zvláštní cenu poroty) a též Borodinova Knížete Igora.

Jeho kariéra ho následně přivedla do Prahy, kam byl nejdříve pozván jako hostující dirigent do Národního divadla. Hned po úspěšném nastudování opery La bohème mu byla nabídnuta pozice šéfdirigenta. V letech 1993 až 2007 dirigoval doslova několik set představení oper La bohème, Il Barbiere di Siviglia, Il Turco in Italia, Prodaná nevěsta, Rigoletto, La traviata, Rusalka, Šamson a Dalilla, Macbeth, Libuše, Don Giovanni, Figarova svatba, Kouzelná flétna, Don Pasquale, Tosca, Norma, Aida a také baletní inscenace Romeo a Julie, Popelka a představení Mozart?Mozart!

V roce 2004 s velkým úspěchem dirigoval Mozartovu Kouzelnou flétnu ve slavném Teatro Colón v Buenos Aires.

V letech 2006 až 2010 působil také jako umělecký šéf opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. Během této doby nastudoval a dirigoval opery La traviata, Vita (M. Tuttino), Faust, Carmen, Don Giovanni a Figarova svatba, Prodaná nevěsta, Dalibor, Jenufa a Prokofjevův balet Romeo a Julie.

Další operní inscenace a koncerty:

ENO (Anglická národní opera): Falstaff, The Merry Widow a Mefistofele.

Opera North, Leeds, Velká Británie: Carmen, La Gioconda, Rusalka, Andrea Chénier, Norma, Hamlet, La traviata a konečně Prodaná nevěsta.

Mnichov – Bavorská státní opera: Prokofjev: Romeo a Julie a Popelka, V modré zahradě (Ravel, Mozart) a Sen noci svatojánské (Mendelssohn a Ligetti).

Badisches Staatstheater Karlsruhe: Macbeth a Gounodova opera Romeo a Julie.

Mannheimské národní divadlo: Don Giovanni a Tosca.

Káťa Kabanová v opeře v Seattlu, Wagner: Das Liebesverbot v Teatro Colon, Buenos Aires, Les Huguenots v Maďarské státní opeře v Budapešti, Carmen pro Novozélandskou operu, Kouzelná flétna, Rusalka, Greek Passion a Turandot v Uralské opeře v Jekatěrinburgu v Rusku. V roce 2019 debutoval v Austrálii s Carmen v Adelaide a Tosca v Queensland Opera Brisbane.

Kromě ruských Zlatých masek získal Oliver Dohnányi Evropskou cenu Gustava Mahlera (2011) a Cenu Evropské unie za umění (2011). Jeho inscenace opery Norma získala British Opera Award pro Operu North v Leedsu (Theater Award 2012 a Achievement in Opera 2012, režie Christopher Aldent) a inscenace opery Prodaná nevěsta získala ocenění Nejlepší operní inscenace roku ve Spojeném království v roce 1998, režie Daniel Slater. V září 2022 dirigoval zahajovací koncert koncertní sezóny Maďarské národní filharmonie v Bartókově síni Paláce umění v Budapešti a představení oper La traviata a Don Carlos v Bulharské národní opeře v Sofii. V červenci a srpnu dirigoval sérii představení La traviaty ve Státní opeře v australském Adelaide.

Poslední roky

Od sezony 2015/16 byl jmenován šéfdirigentem Uralské opery v ruském Jekatěrinburgu. V roce 2015 získala jeho první inscenace opery Philipa Glasse Satyagraha dvě Zlaté masky – nejvyšší celoruské divadelní ocenění. Inscenace byla později uvedena na scéně Velkého divadla v Moskvě v rámci tohoto největšího ruského divadelního festivalu a okamžitě upoutala pozornost ruských i mezinárodních kritiků a odborníků. Kromě této opery, která se dodnes drží na repertoáru, v Jekatěrinburgu nastudoval také opery Kouzelná flétna, Bludný Holanďan, Evžen Oněgin, La bohème, Othello, Carmen a Rigoletto.

V dubnu 2018 osobně obdržel nejvyšší ruské národní divadelní ocenění – Zlatou masku v kategorii Nejlepší práce dirigenta v opeře, mezi 85 dirigenty působícími v Rusku, a to

za Weinbergovu operu *Pasažérka*, kterou dirigoval (v ruské premiéře) též v moskevském Velkém divadle. Jeho poslední inscenace pro Jekatěrinburg – opera Petra Eötvöse *Tři sestry* byla uvedena také s velkým úspěchem v Moskvě na festivalu *Zlatá maska* v březnu 2020 a získala titul Nejlepší operní inscenace roku.

Od roku 2020 spolupracuje s Bulharskou národní operou v Sofii, kde pravidelně diriguje zejména inscenace italských oper, jako například *Tosca*, *Turandot*, *La traviata*, *Don Carlos* nebo *Verdiho Macbeth*. V říjnu 2020 dirigoval Mahlerovu 8. symfonii (*Symfonie tisíců*) při příležitosti slavnostního otevření nových prostorů Maďarské státní opery Eiffel Art Studios.

Začátkem roku 2021 dirigoval v Maďarské státní opeře dvě opery – *Cremonský houslař* od Jenő Hubaye a *Teta Simona* od Ernesta Dohnányiho. Obě opery zůstávají na repertoáru i v roce 2022 a byly natočeny na DVD a CD.

V roce 2022 připravil novou inscenaci opery Jána Cikkerova *Vzkříšení*, jednoho z milníků slovenské operní historie, pro operu Slovenského národního divadla.

Je finalistou Talichovy soutěže Pražského jara a dirigentské soutěže Maďarské televize.

Často spolupracuje s Českým národním symfonickým orchestrem v Praze a je stálým dirigentem Státního komorního orchestru v Žilině.

Dirigoval také tyto orchestry: London Philharmonic Orchestra, Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, BBC Manchester a BBC Belfast, St. Petersburg Philharmonic Orchestra, Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, Dallas Symphony Orchestra, Chicago Sinfonietta, Philharmonie Buenos Aires, Tonkünstler Orchestra Wien, Maďarská státní filharmonie, Symfonický orchestr maďarského rozhlasu, Dohnányiho orchestr v Budapešti, Óbudai Danubia orchestr, Záhřebská filharmonie a Záhřebský rozhlasový symfonický orchestr, Česká filharmonie, London Mozart Players, Novozélandský symfonický orchestr, Wellington SO a mnoho dalších symfonických orchestrů ve Francii, Itálii, Německu, Nizozemsku, Maďarsku, Novém Zélandu, Japonsku a Velké Británii.

Tomáš Stanček, dirigent, absolvoval Janáčkovu konzervatoř v Ostravě v dirigentské třídě Jaromíra Javůrka a Akademie múzických umění v Praze, kde studoval pod vedením předních českých dirigentů – Leoše Svárovského, Tomáše Koutníka, Ivana Paříka, Hynka Farkače, Jaroslava Brycha a dalších.

Spolupracoval s Janáčkovou filharmonií Ostrava, PKF Prague Philharmonia, Moravskou filharmonií Olomouc, Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín a se Severočeskou filharmonií Teplice. Roku 2016 debutoval na MHF Janáčkův máj a od té doby je stálým dirigentem koncertu vítězů skladatelské soutěže Generace. Od roku 2018 je členem odborné rady NIPOS-ARTAMA pro středoškolský sborový zpěv. Pravidelně se zúčastňuje jako lektor a korepetitor sbormistrovských seminářů Klubu sbormistrů.

Na Janáčkově konzervatoři vede pěvecké sbory, ansámblы a je dirigentem operního studia školy. Stojí za hudebním nastudováním dvou CD Janáčkovy konzervatoře s autorskou prací ostravské skladatelky Ireny Szurmanové, se kterou aktivně spolupracuje již čtyři sezóny.

Ilja Racek, režisér, český politik a publicista, v letech 1998–2001 náměstek ministra kultury ČR, v letech 2002–2012 ředitel Televizního studia ČT v Ostravě, v letech 1994–2002 a opět od roku 2014 zastupitel města Ostravy, člen KDU-ČSL. Od března 2022 je také členem Rady České televize. Během své kariéry byl často členem statutárních orgánů mnoha institucí. Vystudoval obor televizní publicistika na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a obor režie na DAMU v Praze a obor divadelní věda na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Kariéru začínal jako pomocný režisér a asistent v ostravských studiích Československého rozhlasu a Československé televize. Od roku 1983 byl režisérem v Těšínském divadle, od roku 1986 pak v Divadle F. X. Šaldy v Liberci. Po roce 1991 řídil Státní divadlo Ostrava, resp. Národní divadlo moravskoslezské či Janáčkovu filharmonii Ostrava. V ostravské opeře vytvořil inscenace *Prodaná nevěsta* a *Dalibor*. Od září 1998 do ledna 2001 byl náměstkem ministra kultury ČR Pavla Dostála. Následně rok vedl Odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Od roku 2002 byl 10 let až do ledna 2013 ředitelem Televizního studia Ostrava. V letech 2013–2014 řídil Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni. V letech 2016–2021 byl ředitelem Slezského divadla v Opavě, kde také režíroval operu *Rusalka* a oratorium *Stvoření*.

Dana Hávová, výtvarnice, vystudovala na DAMU v Praze obor scénografie u prof. Jana Duška. Od roku 1983 pracovala jako šéfká výpravy v divadle v Českém Těšíně. Následovalo angažmá v Karlových Varech, pak v Pardubicích a v Plzni. V první polovině 90. let spolupracovala např. s režisérem J. Burianem v Divadle na Vinohradech na inscenacích Tanec na konci léta či Červené nosy. Spolupracovala také s režisérem V. Venclem např. na inscenacích Jak je důležité mítí Filipa, Rej, Rozbitý džbán. S J. Seydlerem vytvořila inscenaci Lásky mezi nebem a zemí a s L. Špinerem inscenaci Mrzák inishmaanský. Na mnoha inscenacích spolupracovala s M. Tarantem (např. Král se baví, Kupec benátský, Madama Butterfly, Don Giovanni, Figarova svatba, Attila, Prodaná nevěsta, Řecké pašije). V roce 2004 se zúčastnila výstavy Metaphor and Irony v americkém Ohiu. Roku 2005 pracovala pro operní dům v Káhiře na inscenaci Madama Butterfly, v roce 2007 se prezentovala na výstavě Fenoména Martinů v Bruselu kostýmními objekty a fotografiemi z inscenací Divadlo za branou a Řecké pašije z produkce ostravské opery. V roce 2009 vytvořila výpravu opery Jenůfa pro Teatro Cervantes v Malaze. Dana Hávová vytvořila přes 300 scénických a kostýmních výprav, také navrhla kostýmy pro pět filmů (např. Ani smrt nebere, Tvář za sklem). V opavském divadle vytvořila návrhy pro inscenace Samson a Dalila, Rusalka, Stvoření. Od roku 1999 vyučuje jako odborná asistentka na Katedře scénografie DAMU.

Kremena Pešakova, sbormistryně, vystudovala obor klavír na konzervatoři v Russe (Bulharsko) a obor dirigování sboru na AMU v Sofii. Po absolutoriu pracovala jako odborný asistent dirigování na Pedagogické fakultě Univerzity Veliko Tarnovo a jako regenschori chrámu sv. Paraskevvy v Plevenu. Od roku 1990 působí jako sbormistryně Slezského divadla Opava, kde nastudovala s operním sborem a výpomocnými sbory všechny operní, operetní a koncertní tituly. Od roku 1999 do konce roku 2006 vyučovala předmět řízení sboru na Církevní střední varhanické škole v Opavě (současná Církevní konzervatoř). Tamtéž řídila smíšený pěvecký sbor Laudate Dominum. S tímto sborem absolvovala řadu koncertů po celé České republice (Praha, Český Krumlov, Olomouc, Ostrava, Litomyšl) a v Polsku. Významného úspěchu dosáhlo těleso pod jejím vedením v soutěži pěveckých sborů pořádané v rámci XII. Mezinárodního festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze. V rámci sebevzdělávání absolvovala kursy gregoriánského chorálu v Niederalteich (Německo), několikrát Letní školu barokní hudby v Rajnochovicích, také studovala dirigování orchestru na Janáčkově konzervatoři pod vedením prof. Václava Návrata a zároveň zpívala v Moravském komorním sboru pod vedením prof. Lubomíra Mátl. Na Janáčkově konzervatoři v Ostravě vyučovala v letech 2006–2012 předmět intonace, rytmus a sluchová analýza. Od září roku 2012 vyučuje na CKO v Opavě řízení sboru, intonaci, hru partitur a sborový zpěv. Na začátku sezony 2016–2017 získal operní sbor Slezského divadla pod jejím vedením druhé místo v hlasování diváků o nejlepší výkon minulé sezony.

Martin Tomsa, choreograf a tanečník, po vystudování klasického tance – baletu na ostravské Státní konzervatoři nastoupil do angažmá ND v Praze, kde se pracovně setkal s osobnostmi českého i světového baletu. Účinkoval ve světových baletech Labutí jezero, Giselle, Romeo a Julie, Spartakus, Don Quijote, Sylfida, Spící krasavice, Louskáček a z velkého počtu moderních titulů choreografů našich i ze světa vyjmenujme aspoň Bolero (M. Bějart), Polní mši (J. Kylián), Macbetha (D. Wiesnera), Dámu s kaméliemi (R. Balogh). V moderním tanečním světě získal praxi u I. Kubicové – Contemporary dance. Po deseti-letém působení v Praze se vrátil zpět do Ostravy, kde byl spoluzakladatelem tanečního souboru SPIN, se kterým uvedl na ostravských scénách taneční fantazii Taroky a variace Tangos. Své taneční vzdělání si doplnil na Hudební akademii múzických umění v Praze studiem choreografie na katedře tance. Od roku 2003 je tanečníkem a choreografem SD Opava, kde vytvořil a nastudoval choreografie tanečních vstupů (např. v operách Švanda dudák, Hry o Marii, Jesličky, operetách a muzikálech Hello, Dolly!, Mrazík, Noc na Karlštejně, Hraběnka Marica). Divadlo uvedlo jeho choreografie celovečerních tanečních večerů (Král valčíků, Slovanské tance a Biblické písně Antonína Dvořáka) a balety Marná opatrnost, Radúz a Mahulena, Carmen, Kladivo na čarodějnici, Stvoření Prométheova, baletní projekt Já, Karolína. Působil také jako pedagog a hostující tanečník v Hiraku ballet corps v Japonsku a podílel se na přípravě tohoto souboru k uvedení baletu Sen noci svatojánské. Je držitelem Opavské Thálie za dramaturgii, choreografii a celkový přínos opavskému baletu. Martin Tomsa je také hostující tanečník v muzikálových představeních souboru opereta/muzikál v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě.

Základní škola
a Mateřská škola
Leoše Janáčka Hukvaldy, p. o.,
Hukvaldy 162

Základní škola Opava, p. o.,
Vrchní 19

Slezské divadlo Opava, příspěvková organizace

Horní náměstí 13, 746 69 Opava

217. divadelní sezóna

ŘEDITEL DIVADLA: **MgA. Aleš Kománek**

Vedoucí umělecko-technického provozu: **Radovan Čechák**

Jevištní mistr: **Hynek Mucha**

Žvuk: **Martin Zbytovský**

Light design: **Pavel Horák**

Světla: **Pavel Vavrla**

Projekce: **Adam Pech**

Vedoucí křeččoven: **Lenka Wiwegerová**

Vedoucí vlásenkárny: **Alena Vítková**

Výroba rekvizit: **Ladislav Břeský**

Výroba dekorací: **Silesia design, s. r. o.**

Redakce: **Barbora Golatová, Jana Andělová Pletichová**

Jazyková korektura: **Iva Jurečková Šťastná**

Foto: **Tamara Černá**

Grafický návrh plakátu, design a sazba: **Marija Petrinjac**

Vydalo Slezské divadlo Opava

Co-funded by
the European Union

**SLEZSKÉ
DIVADLO
OPAVA**

Accademia
Musicale
Europea

PANELLENIC
FEDERATION
OF CHOIRS
AND CHORAL
CONDUCTORS

MINISTRY OF CULTURE
CZECH REPUBLIC

Moravian-Silesian
Region

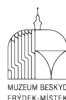

Opava

DN
divadelní
noviny

ostravan.cz
internetový deník pro kulturu a umění

MUZEUM BESKYD
FRYDEK-MÍSTEK

HRAD
OPAVA
HUKVALDY